

Jednočinný souběh a souhlas s trestním stíháním

Jestliže trestnými činy spáchanými v jednočinném souběhu bylo poškozeno několik osob, přičemž v souladu se svými oprávněními podle trestního řádu některá z nich neudělí souhlas s trestním stíháním pro ten trestný čin, kterým došlo jen k jejímu poškození, pak pro tento trestný čin nelze konat trestní stíhání.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 81/2010, ze dne 24.2.2010)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného S. C h., proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 8. 10. 2009, č. j. 14 To 206/2009-237, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. 3 T 129/2008, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje

1) usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 8. 10. 2009, č. j. 14 To 206/2009-237, a to pouze v té části § 256 tr. ř., pokud jím byl v rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 7. 8. 2009, č. j. 3 T 129/2008-221, ponechán nedotčen výrok o náhradě škody ohledně poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, IČ:,

2) rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 7. 8. 2009, č. j. 3 T 129/2008-221, ve výroku o náhradě škody ohledně poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, IČ:,

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené části obou rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265m odst. 2 tr. ř. s přiměřeným užitím ustanovení § 265 tr. ř. se poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, IČ:, odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění :

Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 8. 10. 2009, č. j. 14 To 206/2009-237, bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto odvolání obviněného proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 7. 8. 2009, č. j. 3 T 129/2008-221, kterým byl obviněný uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. a byl odsouzen podle § 223 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, když uvedený trest mu byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvacetičtyř měsíců. Dále mu byl podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti v trvání dvaceti měsíců a povinnost podle § 59 odst. 2 tr. zák. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost k náhradě škody v částce 180.162,- Kč.

Proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 8. 10. 2009, č. j. 14 To 206/2009-237, podal obviněný prostřednictvím obhájce dovolání, ve kterém uplatnil dovolací důvody vymezené v § 265b odst. 1 písm. d), h), g), l) tr. ř. V souvislosti s dovolacím důvodem uvedeným v § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. obviněný uvedl, že bylo porušeno ustanovení o jeho přítomnosti v hlavním líčení a v této souvislosti poukazuje na to, že znalecký posudek z oboru zdravotnictví – odvětví soudního lékařství byl čten jako listinný důkaz i k poranění jeho sestry, ačkoli

tato s obžalobou neměla nic společného, a to za jeho, z vážných důvodů omluvené a soudu řádně doložené nepřítomnosti. Obviněný je toho názoru, že za zmíněné situace, kdy bylo důkazní řízení ukončeno a vyneseno rozsudek, ačkoliv se chtěl hlavního líčení zúčastnit, ale bránil mu v tom vážný zdravotní stav, je naplnění uvedeného dovolacího důvodu naplněno. V další části dovolání (bez rozlišení argumentace k dovolacím důvodům) poukazuje obviněný na to, že soudy uvěřily argumentům svědka B. a nevzaly v úvahu jeho argumentaci, se kterou se nevyřádaly, neboť nevzaly v úvahu jim navrhané důkazy na doplnění dokazování, zejména přibrání znalce z oboru silniční dopravy. S ohledem na tuto skutečnost existují podle jeho mínění důvodné pochybnosti o průběhu skutkového děje. Soudům vytýká, že odmítly jeho obhajobu spočívající v tom, že k bočnímu střetu vozidel došlo v důsledku jízdy svědka B. a odmítly se blíže zabývat výpovědí svědka B. Poukazuje na to, že odvolací soud ve svém rozhodnutí poukázal na několik procesních pochybení soudu prvního stupně, ale v zásadě rozhodnutí tohoto soudu potvrdil, přestože měl podle obviněného aplikovat zásadu in dubio pro reo. Podle obviněného nemůže rovněž obstát výrok o náhradě škody, neboť předložil doklady o plnění mezi pojišťovnami, navíc byla mu uložena povinnost k náhradě škody za plnění, které bylo poskytnuto jeho sestře, která nedala souhlas s trestním stíháním. Z důvodů shora uvedených navrhl, aby Nejvyšší soud dovoláním napadené rozhodnutí i rozhodnutí jemu předcházející zrušil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno obviněným jako osobou oprávněnou prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Dovolání obsahuje i obligatorní náležitosti stanovené v § 265f odst. 1 tr. ř.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody, jejichž existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

V souvislosti s dovolacím důvodem uvedeným v § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. musí Nejvyšší soud konstatovat, že tento je dán v případě, kdy byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo veřejném zasedání. V souvislosti s konáním hlavního líčení Nejvyšší soud ze spisu zjistil, že toto se konalo dne 2. 6. 2009 od 8.30 hod. a obviněný mu byl přítomen (str. 197 spisu). Z protokolu o hlavním líčení dále vyplynulo, že již v úvodu hlavního líčení si stěžoval obviněný na bolest ruky, kterou si opětovně zlomil a po jeho výslechu v 9.00 hod., kdy bylo přistoupeno k výslechu svědka Břicháče souhlasil s tím, aby hlavní líčení bylo konáno v jeho nepřítomnosti. Obviněný přípisem (str. 210) požádal o zaslání protokolu o hlavním líčení ze dne 2. 6. 2009. Dne 23. 7. 2009 byla soudu doručena omluva obviněného, kdy žádal o odročení jednání ze dne 7. 8. 2009 s ohledem na špatný zdravotní stav. Ve spise je rovněž založen záznam ze dne 27. 7. 2009, který učinil soudce ve věci rozhodující, kdy po telefonickém rozhovoru s obviněným, obviněný požádal o konání hlavního líčení v jeho nepřítomnosti. Na uvedenou skutečnost reagoval obviněný přípisem, který byl soudu doručen dne 6. 8. 2009, ve kterém uplatnil návrhy na doplnění dokazování. Následně bylo v soudem stanoveném termínu provedeno hlavní líčení a ve věci vyhlášen rozsudek. Pro úplnost je vhodné uvést, že k veřejnému zasedání o odvolání se obviněný dostavil (v podaném odvolání soudu prvního stupně vytknul nedostatky v provádění a shromažďování důkazů, což vedlo k závěru, že nedostatečně zjistil skutkový děj a z toho vyvodil nepřiměřený trest, námitku ohledně konání hlavního líčení ve své nepřítomnosti neuvedl). V souvislosti s konáním hlavního líčení v nepřítomnosti obviněného je potřebné zmínit ustanovení § 202 odst. 2 tr. ř. ze kterého mj. vyplývá, že takto lze hlavní líčení konat, jen když má soud za to, že věc lze spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez přítomnosti obžalovaného, obžaloba byla obžalovanému řádně doručena a obžalovaný byl k hlavnímu líčení řádně a včas předvolán a obžalovaný byl o skutku, který je předmětem obžaloby už některým orgánem činným v trestním řízení vyslechnut a bylo dodrženo

ustanovení o zahájení trestního stíhání a obviněný byl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování. Ze spisového materiálu je patrné, že veškeré podmínky shora uvedené byly v dané trestní věci splněny (viz str. 3-5, 31-33, 119-120, 137, 173). Nad výše uvedené skutečnosti je třeba zmínit souhlas obviněného s konáním hlavního líčení dne 2. 6. 2009 a žádost o konání hlavního líčení v nepřítomnosti dne 7. 8. 2009. Z dokladů založených ve spise a skutečnostech shora rozvedených, je patrné, že uvedený dovolací důvod byl obviněným uplatněn zjevně neopodstatněně, a proto ohledně tohoto dovolacího důvodu přicházelo v úvahu postupovat podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V mezích tohoto dovolacího důvodu je pak možno namítat, že skutek zjištěný soudem byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, třebaže nejde o trestný čin nebo sice jde o trestný čin, ale jeho právní kvalifikace neodpovídá tomu, jak byl skutek ve skutkové větě výroku o vině popsán. Z těchto skutečností pak vyplývá, že Nejvyšší soud se nemůže odchýlit od skutkového zjištění, které bylo provedeno v předcházejících řízeních, a protože není oprávněn v rámci dovolacího řízení jakýmkoliv způsobem nahrazovat činnost nalézacího soudu, je takto zjištěným skutkovým stavem vázán (srov. rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 760/02, IV. ÚS 449/03). Povahu právně relevantních námitek nemohou tedy mít námitky, které směřují do oblasti skutkového zjištění, hodnocení důkazů či takové námitky, kterými dovolatel vytyká soudu neúplnost provedeného dokazování. Ke shora uvedenému je dále vhodné uvést, že závěr obsažený ve výroku o vině je výsledkem určitého procesu. Tento proces primárně spadá do pravomoci nalézacího soudu a v jeho průběhu soudy musí nejprve zákonným způsobem provést důkazy, tyto pak hodnotit podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a výsledkem této činnosti je zjištění skutkového stavu věci. Nejvyššímu soudu tedy v rámci dovolacího řízení nepřísluší hodnotit správnost a úplnost zjištěného skutkového stavu věci podle § 2 odst. 5 tr. ř., ani přezkoumávání úplnosti provedeného dokazování či se zabývat otázkou hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. Námitky týkající se skutkového zjištění, tj. hodnocení důkazů, neúplnosti dokazování apod., nemají povahu právně relevantních námitek.

Nejvyšší soud dále zdůrazňuje, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolát Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozsudku z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení odsouzeného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

Ve vztahu k uplatněným námitkám považuje Nejvyšší soud za potřebné k otázce zjišťování

skutkového stavu a hodnocení důkazů uvést, že v daném případě je smyslem námitek v dovolání uvedených především znevěrohodnit způsob hodnocení důkazů soudy, neboť v dovolání argumentuje především tím, že „soudy pochybily, když své domněnky nepodložily žádným důkazem“. Pro případ takového okruhu námitek však musí Nejvyšší soud konstatovat, že takové námitky nejsou způsobilé shora uvedený dovolací důvod naplnit, neboť je jimi namítán nesprávně zjištěný skutkový stav. K otázce zjištěného skutkového stavu musí Nejvyšší soud poukázat na to, že tento (zjištěný skutkový stav § 2 odst. 5 tr. ř.) je výsledkem určitého procesu, který spočívá v tom, že soudy musí nejprve zákonu odpovídajícím způsobem provést důkazy, které považují za nezbytné pro zjištění skutkového stavu věci a tyto důkazy musí dále hodnotit v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř. Na základě hodnocení důkazů založeném na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu pak dospívá soud ke zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (pro orgán činný v trestním řízení) a tento závěr je pak shrnut ve skutkovém zjištění – skutkové větě. Shora popsané hodnotící úvahy, stejně jako otázka objasňování tohoto skutkového stavu jsou rozvedeny v odůvodnění. V odůvodnění rozsudku (§ 125 odst. 1 tr. ř.) soud stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění přitom musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Jak již bylo shora zmíněno veškeré námitky obviněného v tomto směru jsou směřovány k nedostatkům v prováděném dokazování. Ve vztahu k námitkám výše uvedeným k tomuto dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. by přicházelo postupovat podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř., pokud by nebylo shledáno pochybení při rozhodování o nároku na náhradu škody.

Odkaz obviněného na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. byl uplatněn pouze formálně, bez bližšího zdůvodnění. V takovém případě lze odkázat na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 452/07, ze kterého mj. vyplývá, že není úkolem Nejvyššího soudu rozebírat veškeré okolnosti případu a hodnotit ukládání trestu ze všech hledisek, aniž by obviněný přitom uvedl, která polehčující okolnost měla způsobit, že v rámci trestu nebyla tato skutečnost zohledněna. Taková námitka svou neurčitostí vyvolává nepřezkoumatelnost, neboť není možné, aby Nejvyšší soud dovozoval, z jakých hledisek obviněný uložený trest napadá. Prostřednictvím dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., byl uplatněn dovolací důvod vymezený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (viz výklad shora).

Jedinou opodstatněnou námitkou shledal Nejvyšší soud výhradu obviněného k rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně k výroku o náhradě škody. Sám odvolací soud na str. 5 svého usnesení konstatoval, že „rozsah plnění Všeobecné zdravotní pojišťovny ve vztahu k I. H. neměl být do přiznaného nároku na náhradu škody podle § 228 odst. 1 tr. ř. zahrnut“, avšak podle jeho mínění nejde o výrazné pochybení. K výše uvedenému musí Nejvyšší soud zmínit rozhodnutí Nejvyššího soudu číslo 38/1999/II Sb. rozh. trest., které uvádí: „jestliže trestnými činy spáchanými v jednočinném souběhu bylo poškozeno několik osob, přičemž v souladu se svými oprávněními podle § 163a odst. 1 tr. ř. některá z nich neudělí souhlas s trestním stíháním pro ten trestný čin, kterým došlo jen k jejímu poškození, pak pro tento trestný čin nelze konat trestní stíhání. Trestní stíhání pro trestné činy spáchané jedním skutkem lze v takovém případě vést jen pro ten trestný čin, ohledně něhož byl dán souhlas té osoby, která byla právě tímto trestným činem sama poškozena“. V souvislosti s uvedeným rozhodnutím je pak třeba zmínit ustanovení § 228 odst. 1 tr. ř., které mj. uvádí, že odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu...

Ze shora uvedených skutečností a popisu skutku, kterým byl obviněný uznán vinným tedy vyplývá, že součástí odsuzujícího výroku o vině obviněného S. Ch. nebylo jednání vůči I. H., avšak do výroku o náhradě škody byla částka, se kterou se poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna s nárokem na

náhradu škody ohledně uvedené osoby připojila, okresním soudem zahrnuta. Vzhledem k uvedenému musel být výrok o náhradě škody z rozsudku soudu prvního stupně zrušen, když dále nelze přehlédnout ani tu skutečnost, že odvolacímu soudu měly být předloženy doklady (oznámení o likvidaci pojistné události ČSOB pojišťovna), ze kterých měl odvolací soud pořídit kopie (str. 234 spisu), avšak uvedené doklady ve spise nalezeny nebyly. Uvedená pochybení vzbuzují důvodné pochybnosti o správnosti rozhodnutí o náhradě škody, a proto musel Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušit usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 8. 10. 2009, č. j. 14 To 206/2009-237, pokud jím byl v rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 7. 8. 2009, č. j. 3 T 129/2009-221, ponechán nedotčen výrok o náhradě škody ohledně poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, IČ., stejně jako rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 7. 8. 2009, č. j. 3 T 129/2009-221, ve výroku o náhradě škody ohledně poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, IČ., a dále podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušit také další rozhodnutí na zrušené části obou rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265m odst. 2 tr. ř. s přiměřeným užitím ustanovení § 265tr. ř. odkázat poškozenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnu ČR se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)